

efter det foreliggende Lovforslag skal udrede alle Løntillægene til samtlige Lærere baade i Købstæderne og paa Landet.

Det næste Spørgsmaal, der melder sig ved de fleste Lovforslag, vi have den Fornøjelse at behandle her i Tinget, er Spørgsmaalet om, hvor store Udgifterne ville blive, og navnlig Spørgsmaalet om, hvor Pengene skulle komme fra. Thi det er jo temmelig betydelige Udgifter, der ved Gennemførelsen af dette Lovforslag ville blive paaførte baade Staten og Kommunen. Her kan jeg da ikke undlade at gøre opmærksom paa, at det foreliggende Lovforslags Vedtagelse i Virkeligheden vil blive en stor Byrde for mange Kommuner, navnlig i Midtjylland, i de tyndt befolkede Egne, hvor Kommunerne have en stor Udstrækning, hvad Arealet angaar, men hvor deres økonomiske Evne ingenlunde staa i passende Forhold til deres Udstrækning og til det Antal Skoler og til de Udgifter til Lærerlønninger, som de have.

For at tage et bestemt Eksempel skal jeg nævne en enkelt Kommune, som jeg kender ud og ind, og oplyse, hvorledes Forholdet vil blive i denne. Vi have i min Kommune 11 Skoler, af hvilke den ene er en Forskole. I den ene af disse Skoler er der 86 Børn; som Følge heraf havde Opførelsen af en ny Skole egentlig allerede været nødvendig for nogen Tid siden. Naar vi desuagtet ikke have faaet den 12te Skole opført endnu, er det blandt andet begrundet i, at der i dette store Skoledistrikt er oprettet to Friskoler, hvoraf den ene maa siges oprindeligt at have været begrundet i, at Børnene i den paagældende Del af Kommunen havde omtrent $\frac{1}{2}$ Mil — nogle lidt over, nogle lidt under — til Skolen. For de 8 af de nævnte Skolers Vedkommende er Begyndelseslønnen i Øjeblikket 625 Kr., for de 2 Embeders Vedkommende er Begyndelseslønnen 725 Kr. — det er Kirkesangerembeder, hvad for Resten et af de øvrige ogsaa er — og Forskolelærerindens Løn er 350 Kr. Naar jeg nu ser paa den finansielle Virkning, som det foreliggende Lovforslag vil faa paa min Kommune, vil den kort og godt blive, at de 10 Lærerembeders Begyndelsesløn vil være at forhøje med 275 Kr. hver, idet vi selvfølgelig ogsaa ville holde de to Embeder, hvis Grundløn nu er 100 Kr. højere end de andres, paa samme Højde. Det er altsaa en Merudgift til 10 Embeder à 275 Kr., altsaa 2,750 Kr. Lærerindens Løn vil være at forhøje med 200 Kr. Og saa ere vi endda kun oppe paa det mindste

Beløb, som Loven tillader. Med andre Ord: Udgiften til Lærerlønninger vil efter dette Lovforslags Vedtagelse stige alene for denne Kommunes Vedkommende med 3,000 Kr. aarlig.

Vil man nu undersøge, om disse store Skoleudgifter i Virkeligheden staa i et passende Forhold til Kommunernes økonomiske Evne, saa tror jeg nok, jeg tør sige: Nej, det gøre de ikke. Jeg skal se bort fra Bykommunerne i denne Forbindelse, men hvis man vil undersøge, hvorledes de forskellige Landkommuners økonomiske Evne er, vil man maaske med den største Ret som Udgangspunkt kunne benytte den sidste Ansættelse til Formue- og Indkomstskat til Staten. Der kan maaske indvendes, at dette Beløb ikke er noget fuldgyldigt Udtryk for Kommunens økonomiske Evne. Lad gaa! Det paastaas med Rette, at alle menneskelige Arbejder lide af visse Mangler, Skrøbeligheder og Ufuldkommenheder. Men jeg tillader mig dog at tro, at Ansættelsen til Formue- og Indkomstskat til Staten i alt Fald er den bedste Maalestok, vi have, for den økonomiske Tilstand i en Kommune.

I den Kommune, i hvilken jeg bor, ere vi i sidste Aar, for hvilket der foreligger Opgørelse fra Statens statistiske Bureau, 1906, paalignet et Beløb som Indkomst- og Formueskat til Staten af godt 2,400 Kr. Man ser altsaa, at Merudgiften til Lærerlønninger for vor Kommunes Vedkommende vil andrage endogsaa et større Beløb end det, som Ligningsmændene have ment, at vi vare i Stand til at udrede i Formue- og Indkomstskat til Staten. I Forvejen ere vore Lærerlønninger oppe paa omtrent 7,000 Kr. aarlig, heri ikke medregnet Brændsel og andre Emolumenter, men kun det rene Pengebeløb. Nu vil dette Beløb altsaa stige til 10,000 Kr., og saa ere vi endda kun oppe paa det mindste Beløb, som Loven tillader. Naar vi altsaa faa vore Lærerlønninger op til 10,000 Kr., vil Udgiften til disse være mere end 4 Gange saa stor som det Beløb, Kommunen efter Ligningsmyndighedernes Skøn — og det er sikkert rigtigt nok — er i Stand til at udrede i Formue- og Indkomstskat til Staten.

Hvordan er nu Gennemsnittet i saa Henseende for samtlige Landkommuner? Ved at gennemlæse Statistisk Bureaus Tabelværk er jeg kommen til det Resultat, at samtlige Landkommuner vare i 1906 ansatte til at svare i Indkomst- og Formueskat til Staten 3,680,725 Kr. Dette Beløb er omtrent af samme Størrelse som